

A importancia das traducións nos primeiros anos da LIX galega. O legado

[...] ERA A DAS TRADUCIÓNS UNA EIVA IMPORTANTE DENTRO DO PANORAMA DA LITERATURA INFANTIL-XUVENIL NA NOSA LINGUA (FERNÁNDEZ PAZ, 1989:43)

O necesario contexto (1960-1979) e (1968-1978)

- ▶ Creación e tradución (lingua oculta-tradución + invisible)
- Producción (industria editorial)
- Recepción/Lectura (mediación + importante no caso da LIX e da TRALIX-que recomendar?)
- Comportamentos tradutivos (sociolingüísticos)

Producción
literaria (1960-
1979)
Obra
traducida
39,5%

Producción literaria TOTAL	96
Narrativa	29
Poesía	13
Teatro	12
Banda diseñada	4
Traduccions	38

Creación. Desterrar o realismo e procurar a fantasía

- ▶ *A galiña azul* de Carlos Casares, **Galaxia**, 1968
- ▶ *Os soños na gaiola* de Manuel María, **Cartonaxes Anmi**, 1968 – **Editorial Celta** 1972 (P)
- ▶ *Espantallo amigo* de Xosé Neira Vilas, **Editorial Celta**, 1971
- ▶ *Cartas a Lelo* de Xosé Neira Vilas, **Ediciós do Castro**, 1971
- ▶ *Mar adiante* de Mª Victoria Moreno, **Ediciós do Castro**, 1973
- ▶ *As laranxas máis laranxas de todas as laranxas* de Carlos Casares, **Galaxia**, 1973 (T)
- ▶ *Viaxe ao país de ningures* de Manuel Lourenzo, **Galaxia**, 1977 (T)
- ▶ *Contos ó teléfono*, de Gianni Rodari (Juventud 1986)
- ▶ *O mago de Oz*, de L. Frank Baum (Xerais 1994)
- ▶ *Gramática da fantasía*, de Gianni Rodari (Kalandraka 1999)

Unha ducia de fábulas de Alexandro (Bos Aires: Aleleo, 1977) Adaptacións das Fábulas de Esopo, La Fontaine, Rafael Pombo, Concepción Arenal, Tomás Iriarte, Félix Mª de Samaniego, Héctor Pedro Blomberg e Xohán Gay.

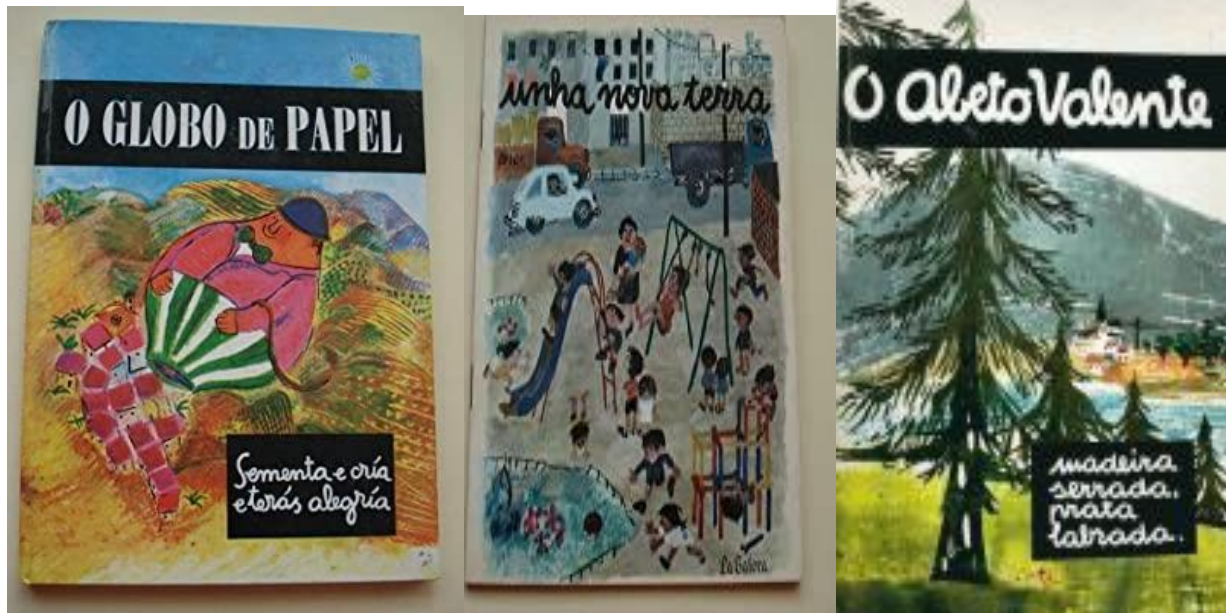
Fábulas galegas para os nenos grandes e pequenos (ed. bilingüe) de Amador Montenegro Saavedra (A Habana, Impresiones Úcar, García S.A., 1960), reeditada por Follas Novas edicións (Col. Libros da Frouma), en 2002 (*Cantigas, fábulas e outros poemas*)

As primeiras traducións (1968-1978)

Propostas que asentaron a LIX actual

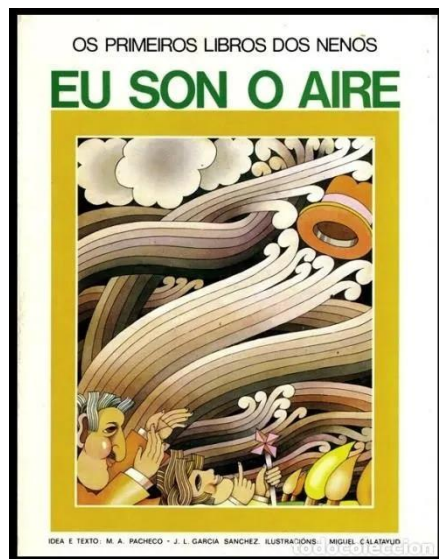
Galaxia coedita con La Galera 1 obra galega e 4 traducións: (3) do catalán e (1) do castelán.

- ▶ *O abeto valente* (Jordi Cots Moner, il. Maria Rius Camps, 1966)
- ▶ *O globo de papel* (Elisa Vives de Fàbregas, il. Fina Rifà, 1966).
- ▶ *Todos os nenos do mundo seremos amigos* (Maria Eulàlia Valeri Ferret, il. Asun Balzola Elorza, 1967)
- ▶ *Unha nova terra* (Francisco Candel Tortajada, il. Cesc, 1967)
- ▶ Tradución de Xohana Torres (*Polo mar van as sardiñas*. Il. Balanyà Moix. Barcelona: La Galera/Vigo: Galaxia, 1967, en cat, éus e cast)).

Textos instrumentais-pedagógicos

- *Ona e Ori, un día na escola*, Barcelona, 1978
- *Eu son...* (Altea, 1979), de M. A. Pacheco e J.L. García Sánchez (trad. de Salvador García Bodaño e Carlos Casares)

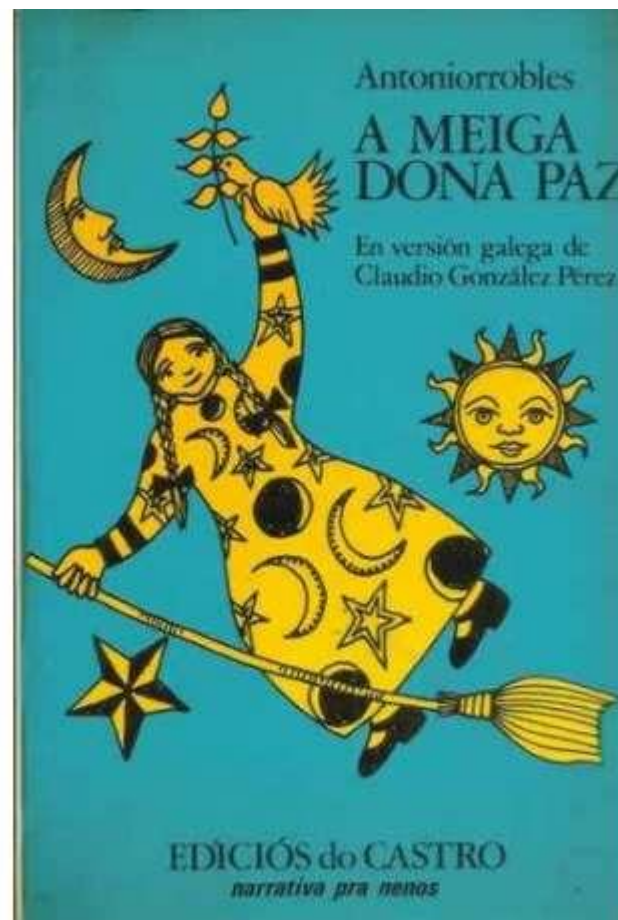
Listaxe Traducións

15 Rexistros					
Título	Tradutoras/es	Xénero	Lingua	Editorial	Ano
Eu son o aire	García Bodaño, Salvador	LIT_Narrativa_Relato_LI X	Galego - glg	Madrid: Altea, Os primeiros libros dos nenos	1979
Eu son o lume	García Bodaño, Salvador	LIT_Narrativa_Relato_LI X	Galego - glg	Madrid: Altea, Os primeiros libros dos nenos	1979
Eu son o sol	García Bodaño, Salvador	LIT_Narrativa_Relato_LI X	Galego - glg	Madrid: Altea, Os primeiros libros dos nenos	1979
Eu son un neno	Casares Mouriño, Carlos	LIT_Narrativa_Relato_LI X	Galego - glg	Madrid: Altea, Os primeiros libros dos nenos	1979
Eu son un paxaro	Casares Mouriño, Carlos	LIT_Narrativa_Relato_LI X	Galego - glg	Madrid: Altea, Os primeiros libros dos nenos	1979
Eu son un peixe	Casares Mouriño, Carlos	LIT_Narrativa_Relato_LI X	Galego - glg	Madrid: Altea, Os primeiros libros dos nenos	1979
Eu son unha árbore	García Bodaño, Salvador	LIT_Narrativa_Relato_LI X	Galego - glg	Madrid: Altea, Os primeiros libros dos nenos	1979
Eu son unha fera	García Bodaño, Salvador	LIT_Narrativa_Relato_LI X	Galego - glg	Madrid: Altea, Os primeiros libros dos nenos	1979
Eu son unha pinga	García Bodaño, Salvador	LIT_Narrativa_Relato_LI X	Galego - glg	Madrid: Altea, Os primeiros libros dos nenos	1979
Eu son unha rocha	García Bodaño, Salvador	LIT_Narrativa_Relato_LI X	Galego - glg	Madrid: Altea, Os primeiros libros dos nenos	1979

Teatro para a cativada

Os anxos cómense crus
de Jorge Díaz. Tradución
de Daniel Cortezón
(Galaxia, 1973)

A meiga dona Paz de
Antoniorrobles. Trad.
Claudio González Pérez
(Ed. do Castro, 1980)

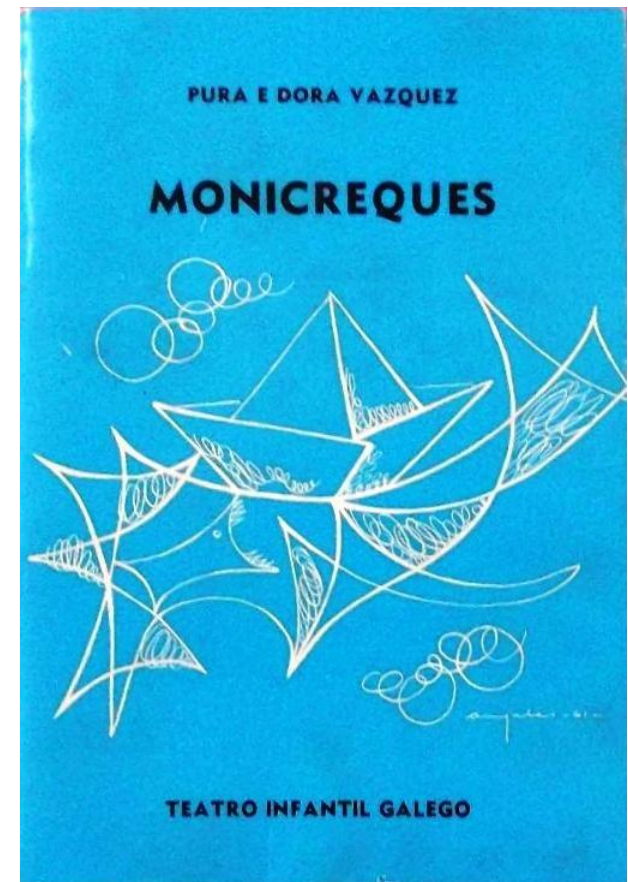
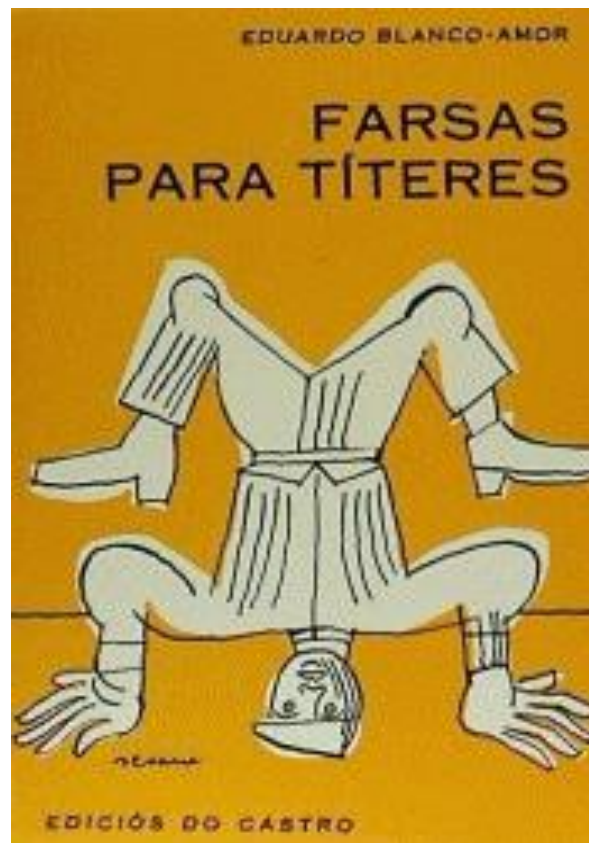

Autotradución (Cast>Gal)

Teatro escolar para ser
representado

«O paxaro azul» e «O trasno
enredador» de Pura e «A
nena que iba á busca de un
corazón», de Dora. La Región,
1974

Ata 1980 a tradución
funcionou como un orixinal

Unha tradución fundacional da TRALIX

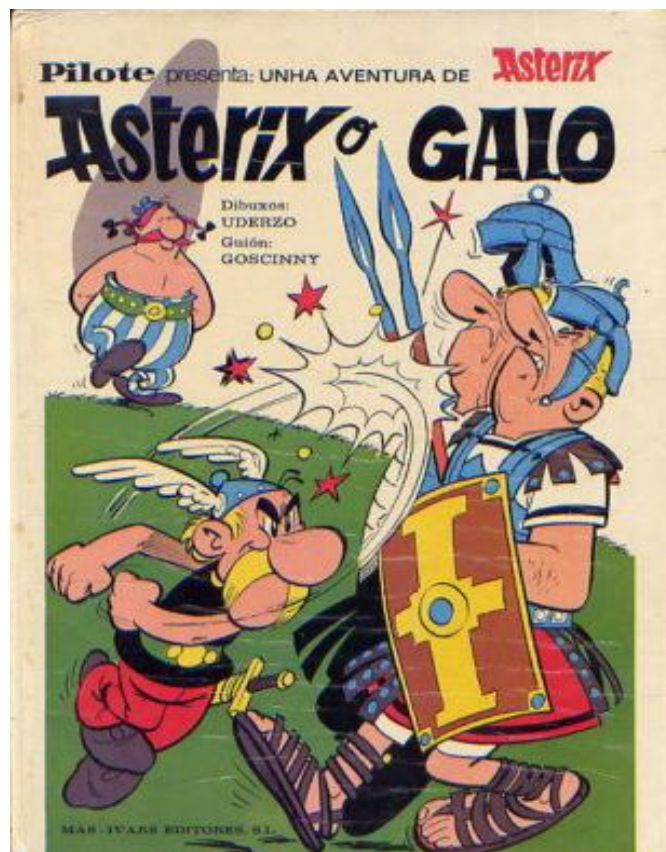
O Principiño de Antoine de
Saint-Exupéry. Tradución de
Carlos Casares. Vigo:
Galaxia (1973).

A saga de Astérix (1963)

Albert
Uderzo e
René
Goscinny

Eduardo Blanco Amor, 1976-1978,
Librería Arenas: A Coruña.
(Galaxia-Grijalbo)

- ▶ Astérix e Cleopatra 1976
- ▶ Astérix e os normandos 1976
- ▶ Astérix lexionario 1976
- ▶ Astérix na Helvecia 1977
- ▶ Astérix o galo 1977
- ▶ Astérix e a fouce de ouro 1978
- ▶ Astérix e os godos 1978

Ausencia dunha industria cultural forte. Un número aínda moi reducido de **público** lector.

- ▶ Coedicións (política editorial foránea)
- ▶ Autotraducións (dependencia do castelán)
- ▶ Adaptacións
- ▶ Banda deseñada
 - ▶ Función substitutoria da creación orixinal galega.
- ▶ As traducións serviron máis para **reforzar modelos** xa introducidos por algunha obra galega que para introducir novos modelos no repertorio.
- ▶ **Dependencia** da literatura castelá, ben como lingua de orixe no ámbito español, ben como lingua ponte.

1980-1990 Aumento de índices de lectura apreciables

- ▶ Decreto do Bilingüismo (1979) e a *Lei de Normalización lingüística* (1983) leva a una maior demanda escolar e maior produción de traducións en galego (50%).
- ▶ Comeza a ser difícil xustificar unha escolla
- ▶ Ausencia dunha planificación.
- ▶ Coedicións
- ▶ Moita narrativa
- ▶ Clásicos e autorías contemporáneas
- ▶ Interese pola LIX e pola TRALIX (GÁLIX 1989)

	1980-1990	1990-1999
Narrativa	114	366
Poesía	15	64
Teatro	17	30
Banda Deseñada	18	43
Traducións	402 330 infantil + 72 xuvenil	660 545 infantil + 115 xuvenil
TOTAL	566	1163

Creación. Desterrar a moralidade, o didactismo, o paternalismo e a etnografía

- ▶ *Contos de nenos galegos* de VV.AA., Asociación cultural **O Facho** 1984 (1968-1983)
- ▶ *Das cousas de Ramón Lamote* de Paco Martín (1984) (Premio Nacional 1986)
- ▶ *Adiviñas, mentiras* de Palmira G. Boullosa, **Galaxia** 1985
- ▶ *Arnoia, Arnoia* de X. L. Méndez Ferrín, **Xerais** 1985
- ▶ *Das cousas de Ramón Lamote* de Paco Martín, **Galaxia/SM** 1985
- ▶ *O pintor do vento* de Xesús Pison, **Galaxia/Elkar/La Galera** 1985
- ▶ *O segredo da pedra figueira* de M^o Xosé Queizán, **Tintimán** 1985
- ▶ *Aventuras do sol* de Alberto Avendaño, **Galaxia /SM** 1986
- ▶ *O misterio das badaladas* de Xabier P. Docampo, **Vía Láctea** 1986
- ▶ *Sempre Cristina e A casa abandonada* de Úrsula Heinze, **Xerais** 1986
- ▶ *Proxecto Pomba Dourada* de Miguel V. Freire, **Vía Láctea** 1987
- ▶ *Alicia no país das marabillas* (Xerais 1984)
- ▶ *O señor dos aneis* de Tolkien (Xerais 2001)
- ▶ *Os relatos de Robert Howard* (Urco 2008)
- ▶ *O escaravello de ouro* (Ed. Do Cumio 2009)
- ▶ *Os relatos de Lovecraft* (Xerais 1999-Urco 2010)
- ▶ *As mil e unha noites* (Tambre 2020)
- ▶ *Un feliz mundo novo* de Aldous Huxley (Xerais 1996)
- ▶ *Crónicas marcianas* de Ray Bradbury (Xerais, 2004)
- ▶ John Christopher...

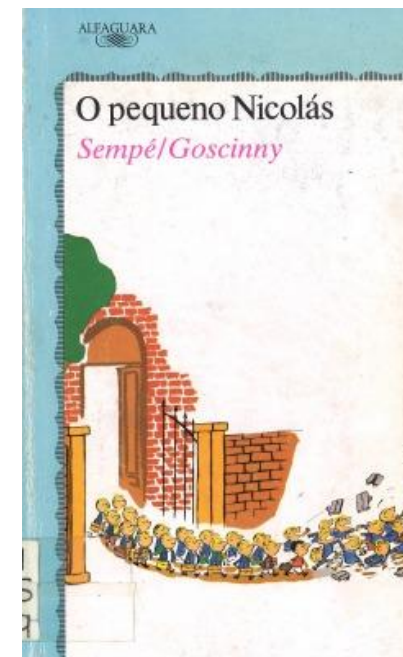
Novas editoras

Locais

- ▶ Edicións Xerais de Galicia 1979
(grupo Anaya)
- ▶ Sotelo Blanco 1981
- ▶ Vía Láctea 1984
- ▶ Ir Indo 1984
- ▶ Edicións do Cumio 1988
- ▶ Kalandraka 1998

Foráneas que publican nas 4 linguas do Estado o seu fondo editorial

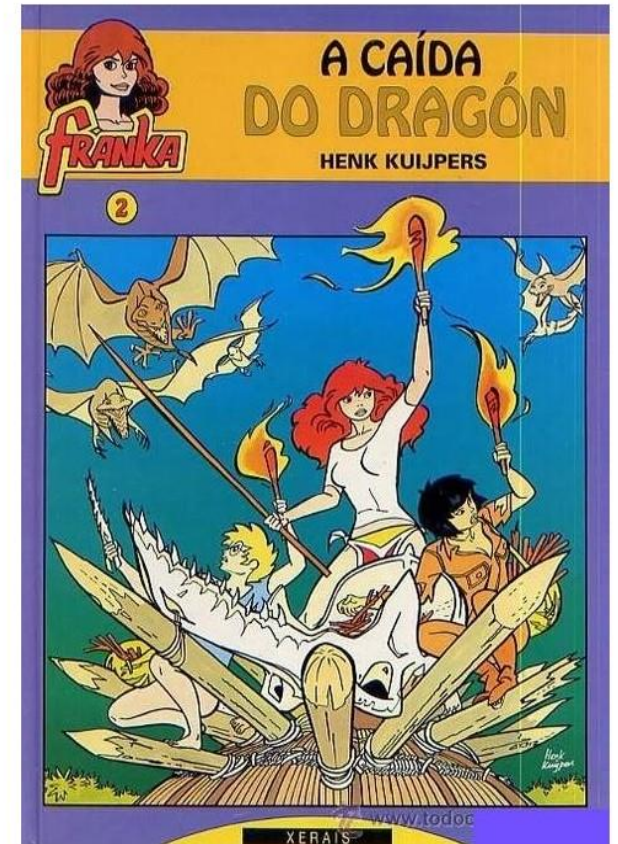
- ▶ Xerme (SM)
- ▶ Obradoiro (Alfaguara) col. Infantil e Xuvenil
- ▶ Rodeira (Edebé) col. Tren azul, Tucán e Periscopio
- ▶ Tambre (Edelvives) col. Ala Delta e Cataventos
- ▶ Vicens Vives (2012)
- ▶ Casals (Combel)
- ▶ Bruño col. Altamar
- ▶ Anaya col. Sopa de libros

Coedicións e novas coleccións

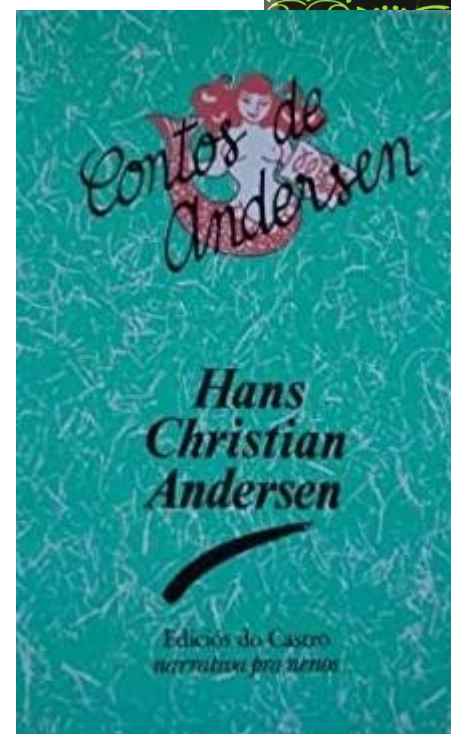
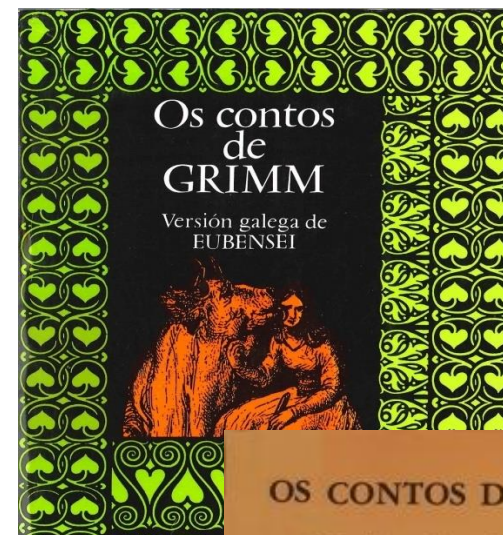
- ▶ Arroas (Anaya e Xerais) en 1982 - James Stevenson (*Non podemos durmir, A noite despois de reis, O máis grande e bonito ovo de Pascua, Monty: O crocodilo lacazán, Howard : as aventuras dun parrulo en Nova lorque*)
- ▶ A Chalupa (Elkar, Galaxia e La Galera) en 1983
- ▶ O Rato Pérez (Xerais, Anaya e Éditions Grasset & Fasquelle) en 1984 (27 rexistros)
- ▶ Mitoloxías (Xerais e Anaya) en 1986 (14 rexistros)
- ▶ Os libros do sol e da lúa, A porta, A fiesta e Pip (Edicións de l'Abadia de Montserrat e Sotelo Blanco) en 1987
- ▶ A vida en.../Un día en...; Os sentidos (Galaxia e Parramón Editores)
- ▶ O Barco de Vapor e Gran Angular (Galaxia e SM) en 1984 – **Premios**
- ▶ Bambán (Galaxia, Bromera, Elkar, Libros del Peixe e Tándem)
- ▶ O Dragón Vermello (Argos Vergara) en 1983 nas catro linguas do Estado (*Globo de lúa chea* de Mercé Company e Carme Solé; *Os nenos voadores* de Pere Calders ou *O cervo que foi buscar a primavera* de Enric Larreula e Jesús Gabán)
- ▶ Os libros da gata (Argos Vergara) en 1983 nas catro linguas do Estado
- ▶ As aventuras de Teo (Timún-Mas) de Joan Capdevila, il. Violeta Denou)
- ▶ Mundo Miúdo (Noguer)
- ▶ A mazá máxica (Júcar)
- ▶ Don Don e Dona Dona (Alhambra)
- ▶ Ouriolo (Sálvora con Erein) 1980
- ▶ Con Scarry (Sálvora con Montena) 1980

Tintín de Hergé (Trad. Valentín Arias, Juventud, 1982)
Mafalda de Quino (Trad. Ramón Reimunde e Xoán Ramón Díaz,
Souto 1984-Sotelo Blanco 1987)
Os cómics de Franka, de Henk Kuijpers (Tra. Xela Arias, Xerais 1990)

Escolmas
recollidas por
Teresa Barro e
Manuel Beiras
(pseudónimo:
Eubensei)

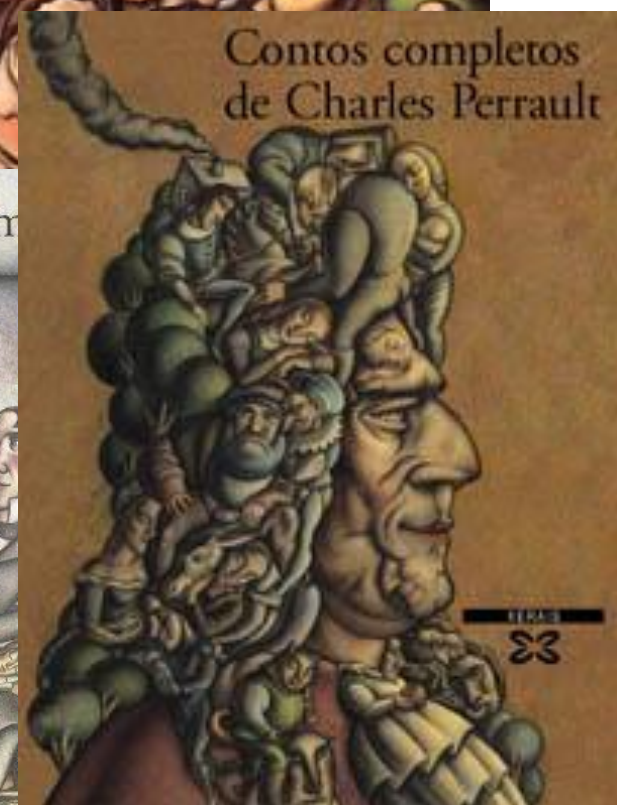
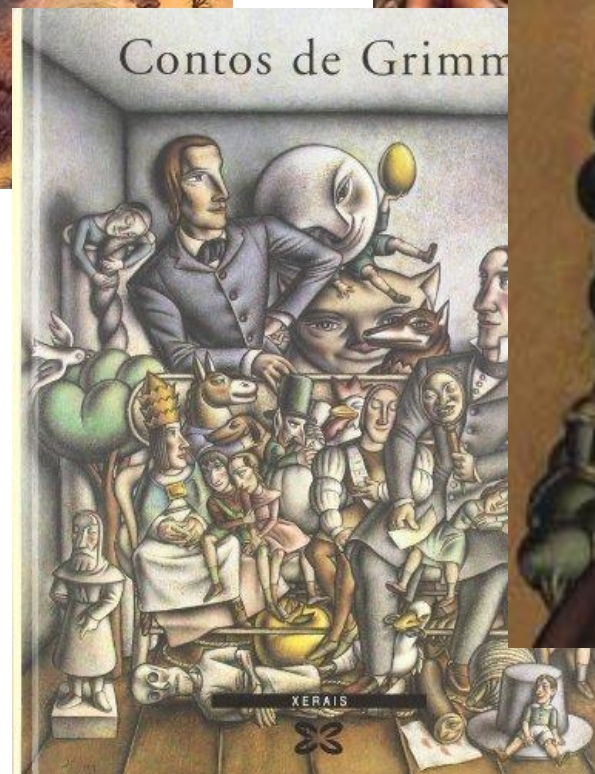
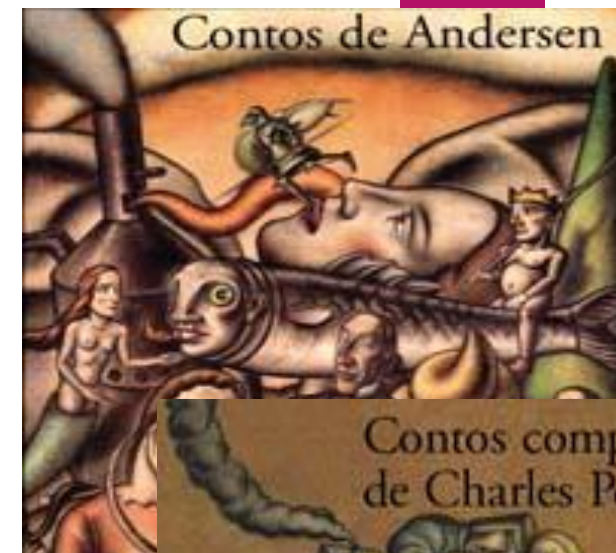
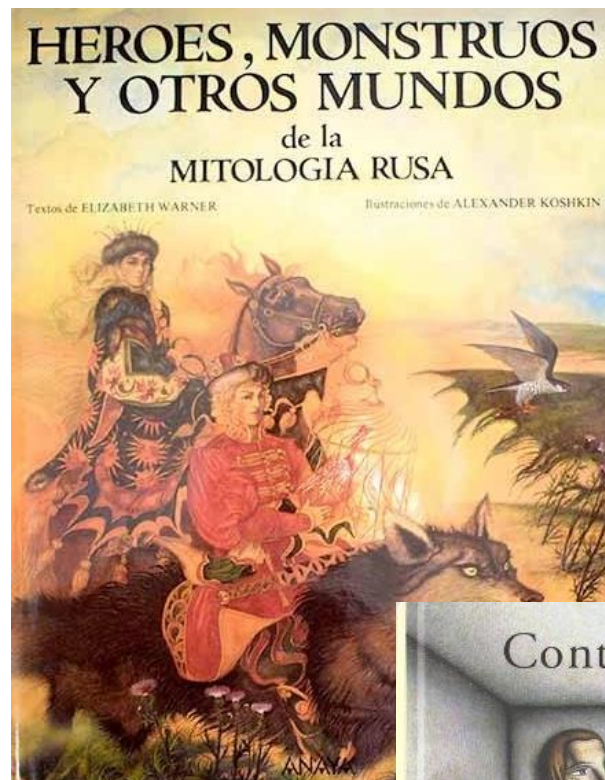
Contos (Edicións do
Castro, 1983 e 1991)

Contos clásicos tradicionais traducidos ou adaptados

*Heroes, monstros e
outros seres da mitoloxía
rusa. Trad. De Francisco
Cidrás (1986 Xerais).
Nunha colección que
precisamente se
chamaba Mitoloxías.*

*Contos de Grimm (Xerais
1998), Andersen (1999) ou
Perrault (2000)*

Clásicos Juventud e Edicións do Cumio (Col. Gaivota)

Contos ó teléfono de Gianni Rodari. Trad. de Valentín Arias e Xela Arias (Juventud 1986)

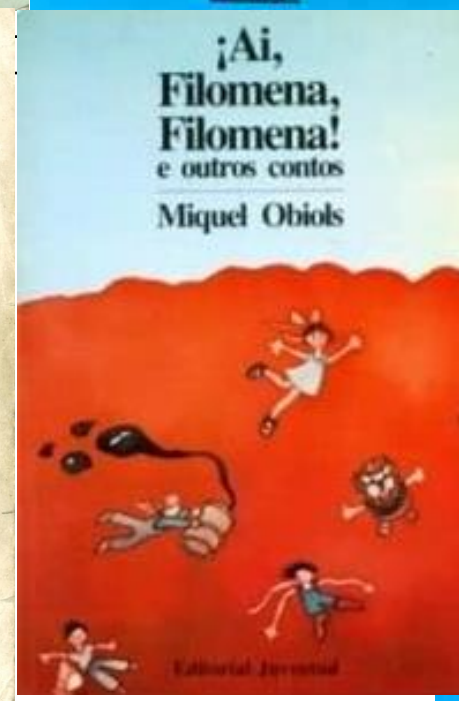
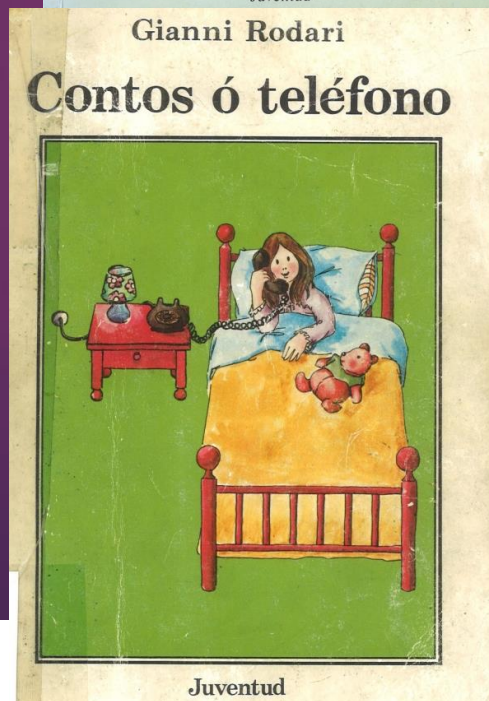
Da terra á lúa de Jules Verne. Trad. de Valentín Arias (Cumio, 1988)

Charlie e a fábrica de chocolate de Roald Dahl. Trad. de Alberto Avendaño (Cumio 1989)

O pirata Kernok de Eugène Sue (Cumio 1988)

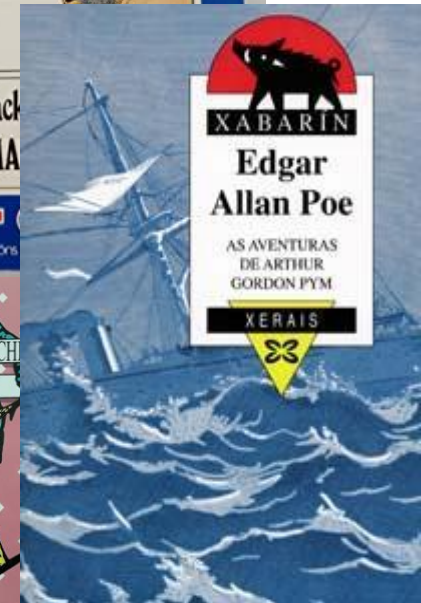
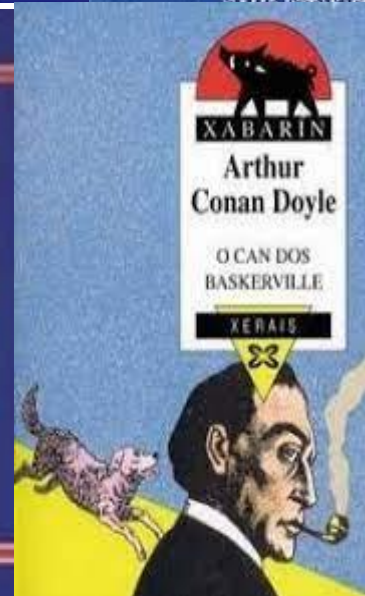
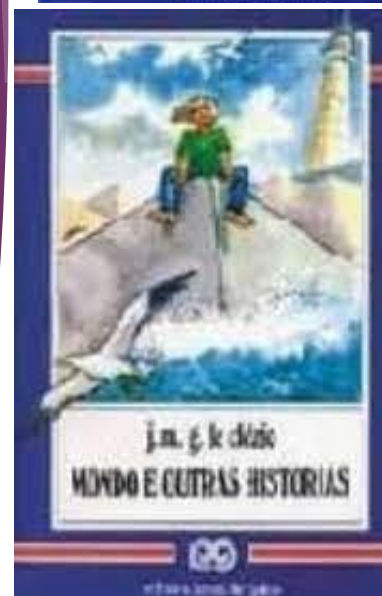
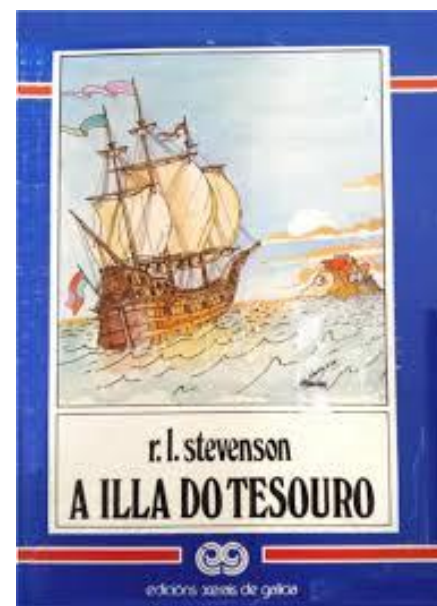
¡Ai, Filomena, Filomena! e outros contos de Miquel Obiols. Trad. Francisco A. Cidrás (Juventud 1989)

A avoíña da maceira de Mira Lobe. Trad. de Xulián Maure (Juventud 1990)

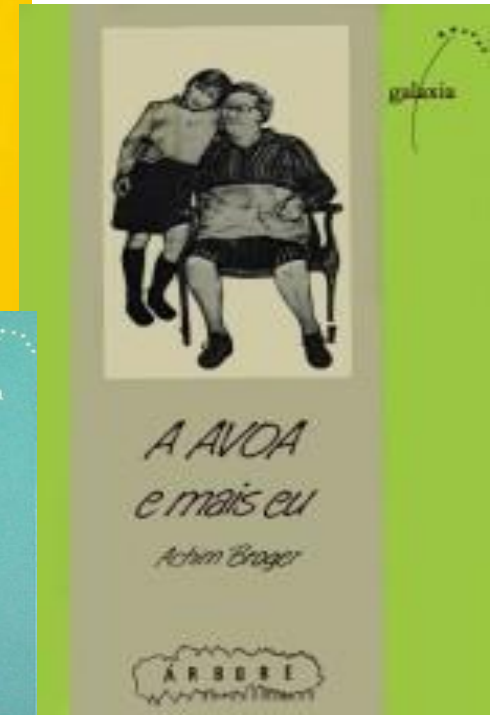
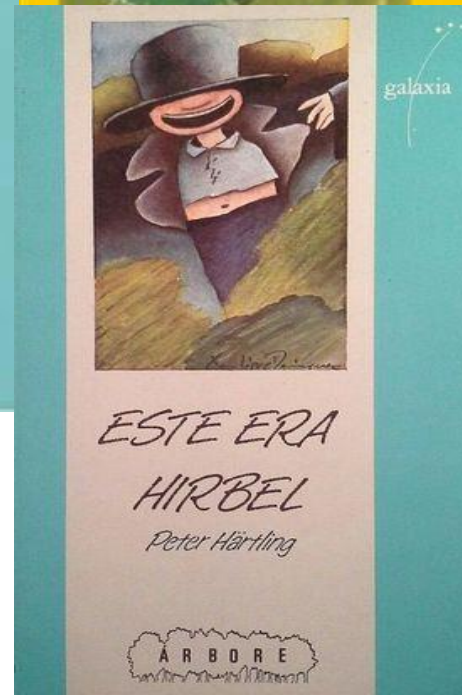
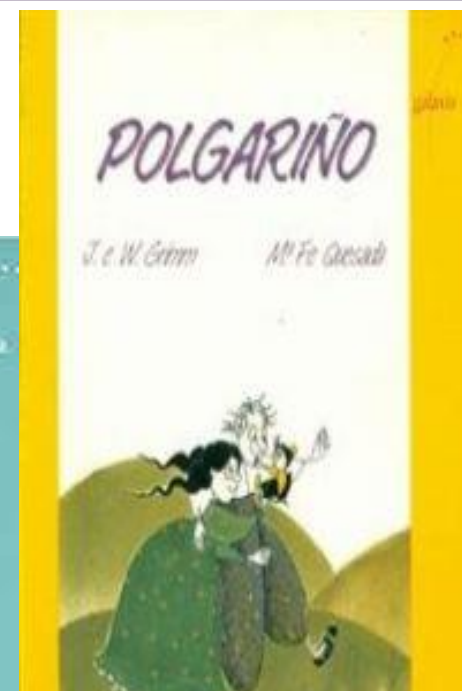
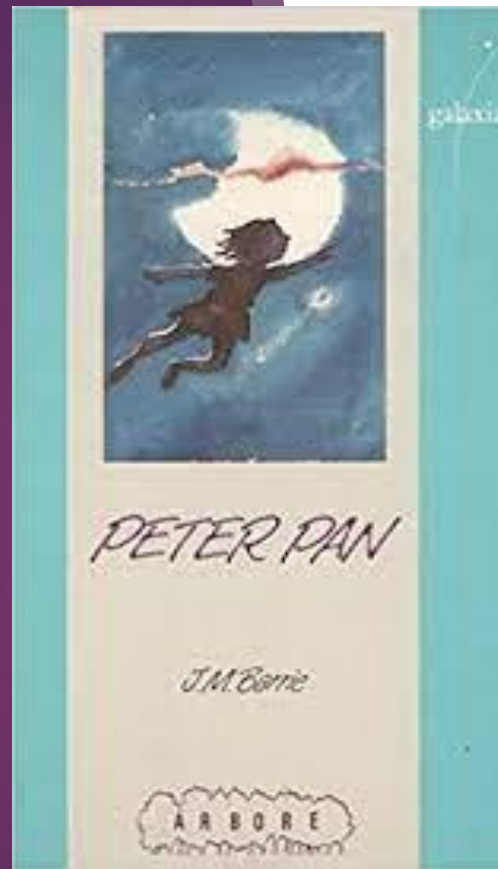

As coleccións
Xabarín, Fóra de
xogo, Merlín e Sopa
de libros de Xerais

Premios de
tradución

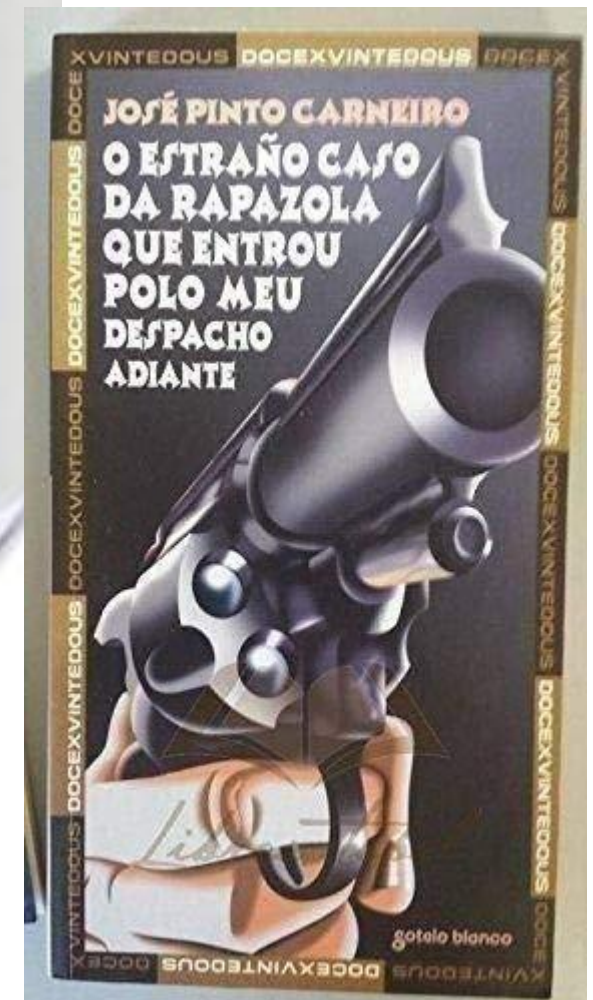
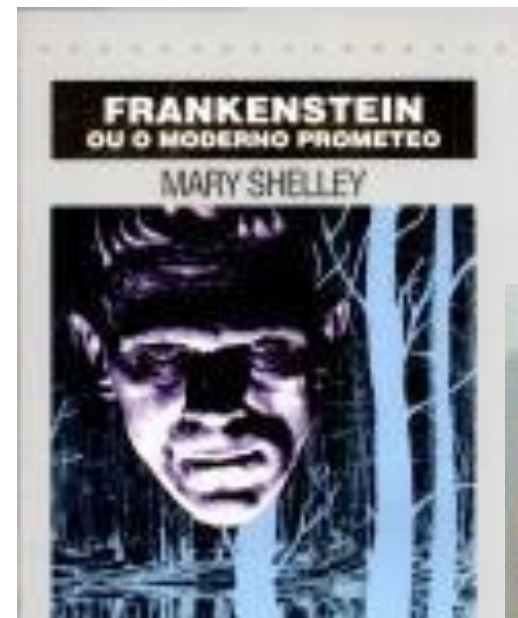
A colección Árbore
de Galaxia (+ de 200
títulos)

Doce por vinte de Sotelo Blanco

Costa Oeste de Galaxia

Catavento
(Tambre/Edelvives)

Relacións ibéricas

Mecanoscrito da segunda orixe de Manuel de Pedrolo (Galaxia 1988)

Os ollos do dragón de María Angels Gardella (Galaxia 1989)

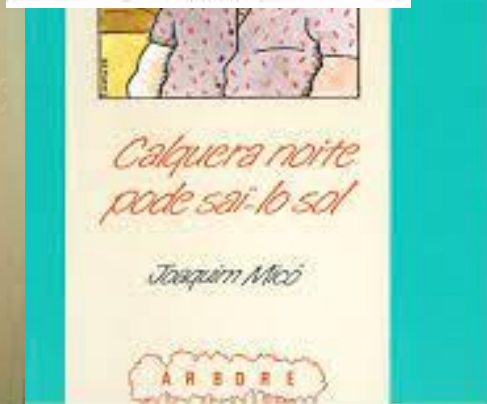
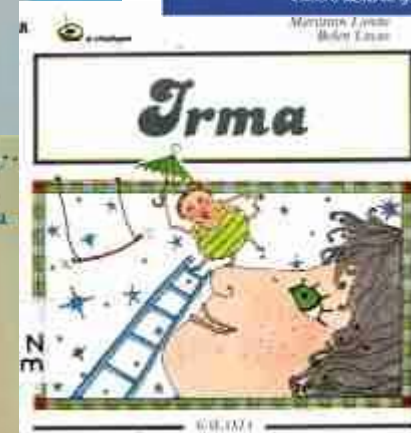
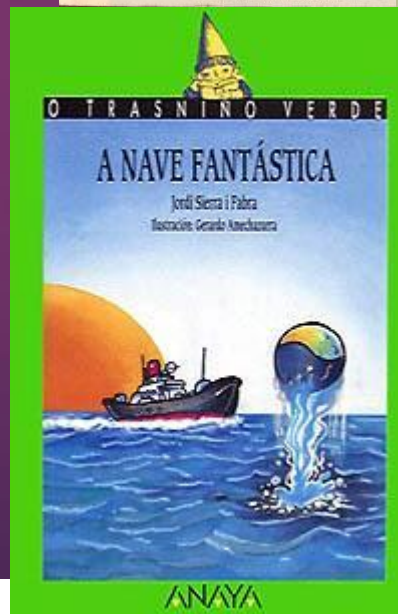
Calquera noite pode saí-lo sol de Joaquim Micó (Galaxia 1989)

A nave fantástica de Jordi Sierra i Fabra (Anaya 1996)

Irma de Mariasun Landa Galaxia, 1990)

Crónicas da verdade oculta de Pere Calders (Xerais 1985)

Genma Llenas

1990-1999

Voces novas e novos
temas (vida real, animais e
fantasía)

Querida avoa... a túa Susi de Christine Nöstlinger.
Trad. de Xulián Maure ((Galaxia-SM)

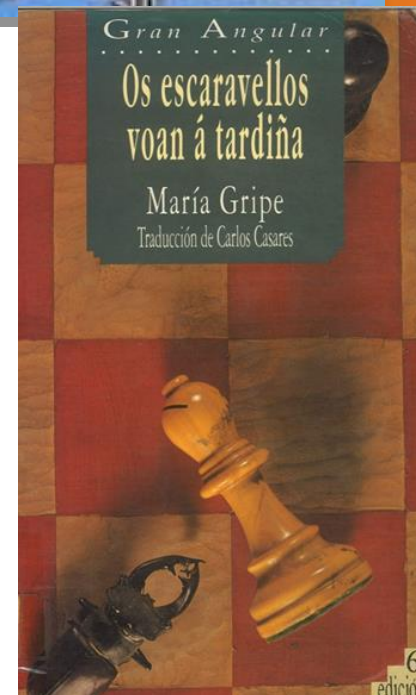
Horario de clase de Christine Nöstlinger. Trad. De
Alberto Álvarez Lugrís (Galaxia)

Os escaravellos voan á tardiña de María Gripe.
Trad. Carlos Casares (Galaxia 1989)

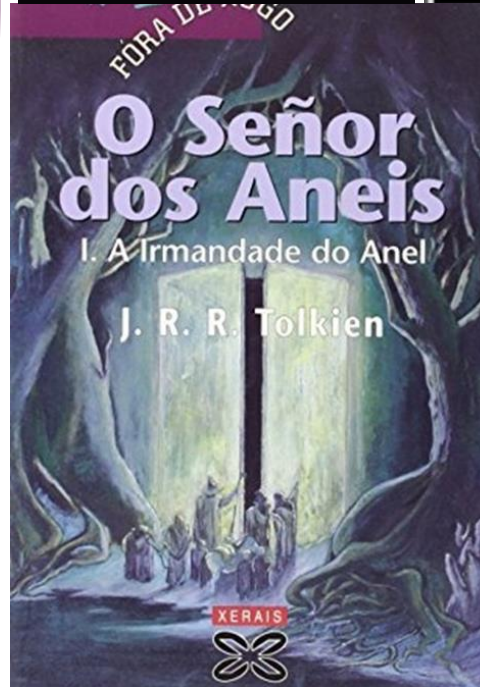
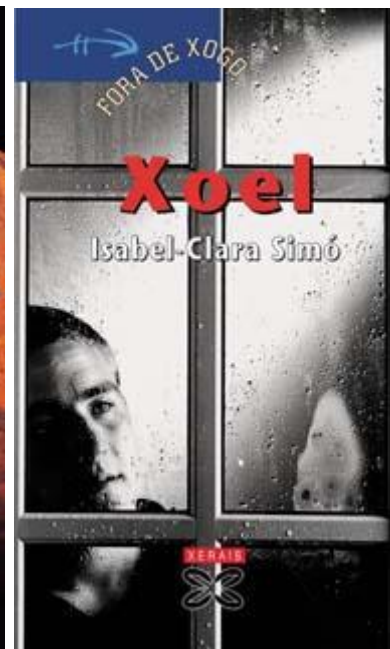
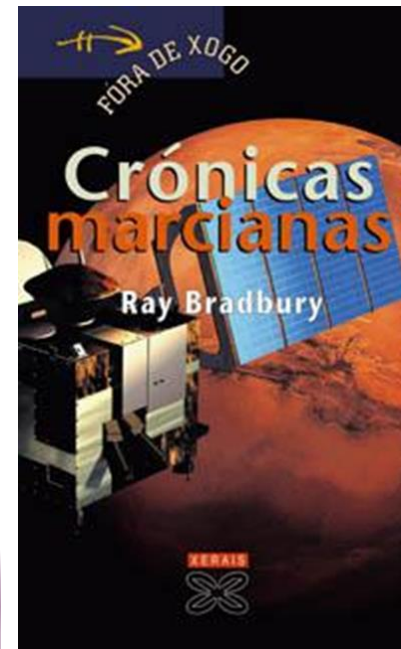
A lúa non está á venda de Alice Vieira. Trad. de
Antonio Piñeiro (Galaxia,)

Rosa, miña irmá Rosa de Alice Vieira. Trad de
Xela Arias (SM)

Caderno de agosto. Trad. de Antonio Piñeiro
(Xerais, 1999)

Novas voces e
novos temas ((humor,
aventuras, misterio, ecoloxismo,
defensa dos animais,
conflitividade, violencia,
drogas, feminismo, xustiza
social, relacións afectivas e
sexo)

En resumo

- ▶ Coedicións
- ▶ Entrada de editoriais foráneas
 - ▶ Tradución de contos clásicos
 - ▶ Tradución de clásicos con función literaria e cultural (normalización cultural)
 - ▶ Trásvase no marco ibérico
- ▶ Falta de planificación
- ▶ Dependencia do castelán, francés e inglés
- ▶ Da ATG á AGPTI. Tradutores/as non profesionalizados (escritor-tradutor-docente) ata ppios. de s XXI
- ▶ Premios de tradución
- ▶ Novas voces e novos modelos e temas (álbum ilustrado)

Século XXI

Ampliación de
tendencias artísticas e
estéticas

EDICIÓN MULTILINGÜE
(GALEGO, CASTELÁN,
CATALÁN, ÉUSCARO,
PORTUGUÉS ETC.)

MUDAN AS ESTRATEXIAS DE
DIFUSIÓN

REVÍSANSE ALGUNAS
TRADUCIÓN

NOVAS EDITORAS

Aumento exponencial de traducciones

2000-2023	BD	Novela	Relato	Poesía	Teatro	Total
	57	899	1690	34	9	2689

Best-séller

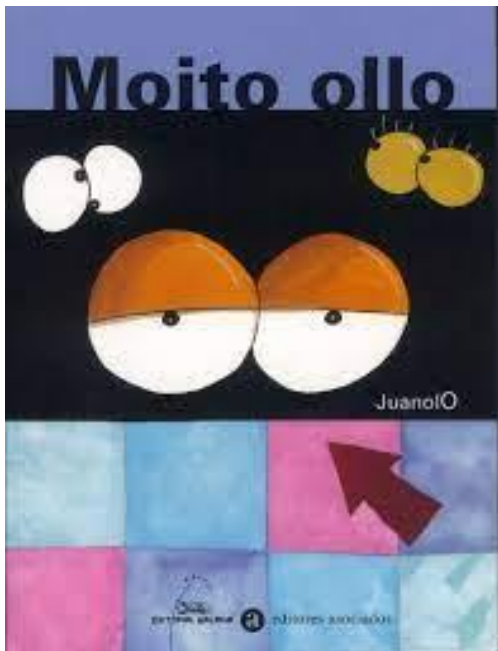
- ▶ Harry Potter e a pedra filosofal. Jiménez Aleixandre, María Pilar. Galaxia, Salamandra, 2002
- ▶ Harry Potter e a cámara dos segredos. Almazán García , Eva M^a. 2002
- ▶ Harry Potter e o preso de Azkabán. Almazán García , Eva M^a. 2004
- ▶ Harry Potter e o cáliz de fogo. Almazán García , Eva M^a. 2005
- ▶ Harry Potter e as reliquias da morte. Sáez Fernández , Laura. 2008
- ▶ Harry Potter e o misterio do príncipe. Acevedo Díaz , Carlos. 2008
- ▶ Harry Potter e a Orde do Fénix. Sáez Fernández , Laura. 2008

A SAGA COMPLETA DE HARRY POTTER, EN GALEGO

Galaxia + Editores asociados
Bruño
Destino

¡Qué corpo! // ¿E que?

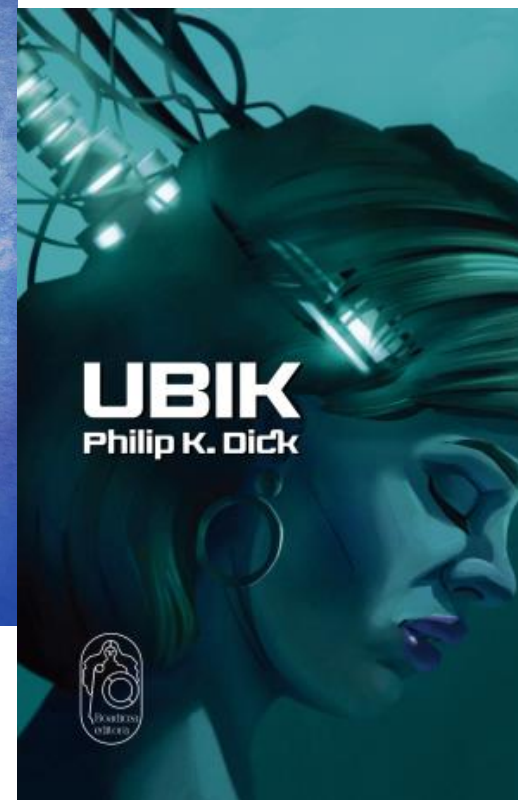
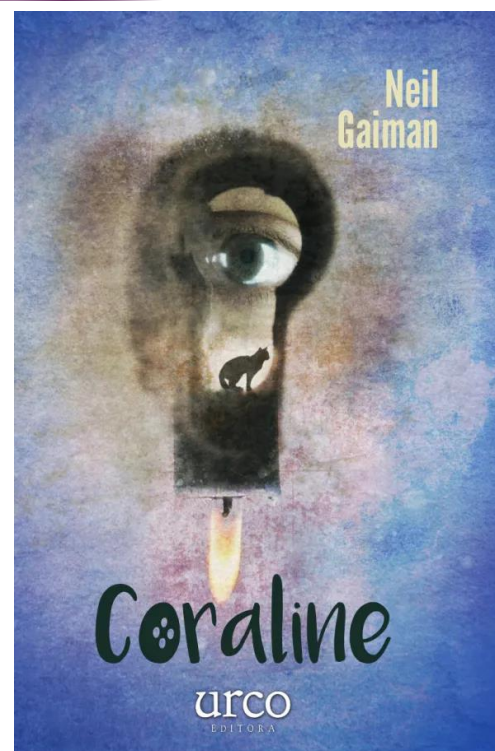

Kika superbruxa
Gerónimo Stilton

Novas editoras e propostas. Descubertas que non estaban en castelán ou linguas próximas

- ▶ Kalandraka-Faktoria K
- ▶ OQO
- ▶ Patasdepeixe
- ▶ Bululú
- ▶ Rinoceronte-Sushi Books
- ▶ Hugin e Munin
- ▶ Irmás Cartoné
- ▶ Aira Editora
- ▶ Catroventos
- ▶ Alvarellos
- ▶ Baía
- ▶ Hércules
- ▶ Laiovento BD
- ▶ Urco editora
- ▶ Boadicea Editora

O álbum ilustrado

A derradeira Cincenta de Renada Mathieu. Trad. de Xosé A. Neira Cruz (Ir Indo, Col. O Parrulo, 1992)

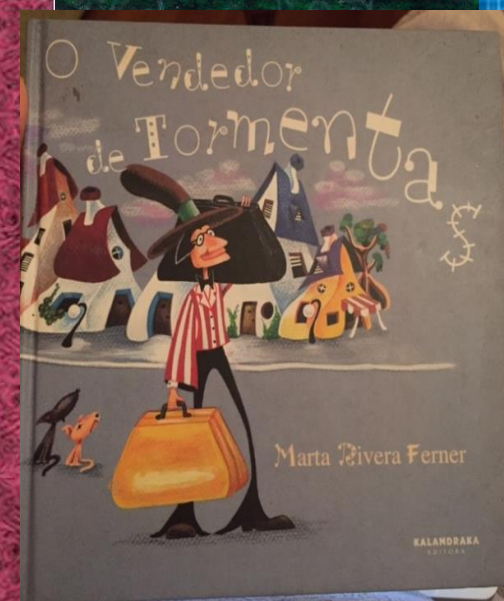
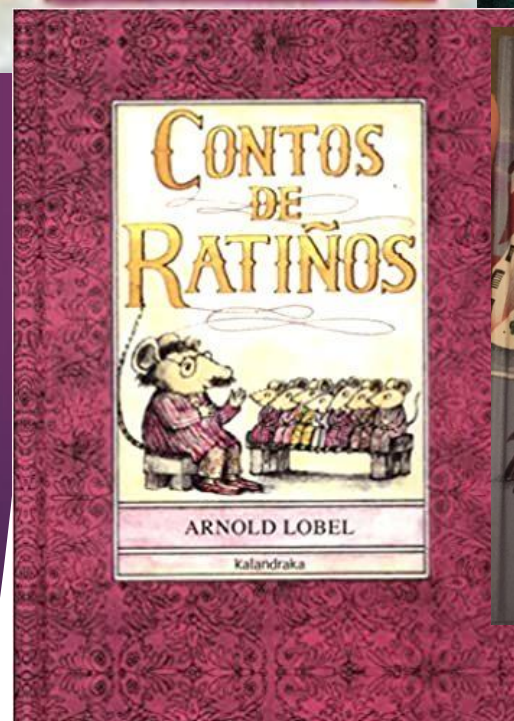
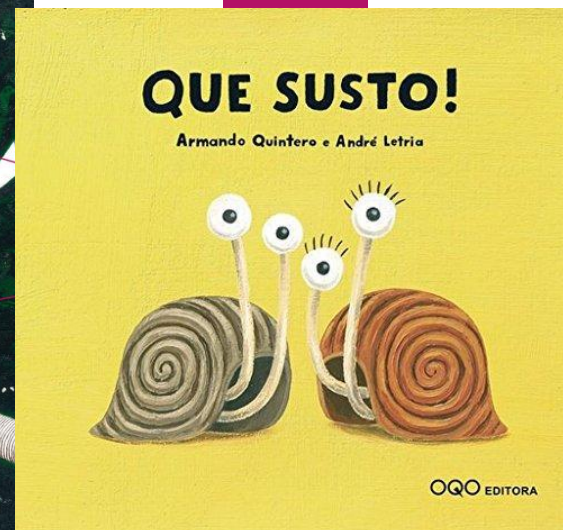
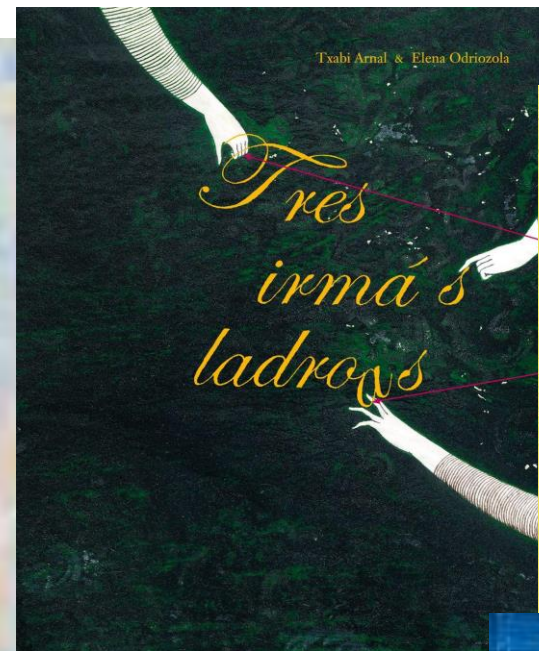
Contos de ratiños de Arnold Lobel. Trad. Xosé Manuel González (Kalandraka 1999)

O Vendedor de tormentas de Marta Rivera Ferner. Trad. Antom Fortes Torres (Kalandraka 1999)

Tres irmás ladroas de Txabi Arnal. Trad. De Marisa Núñez (OQO 2005)

Papá, por favor, achégame a lúa de Eric Carle. Trad. Chema Heras (Kalandraka 2006)

Que susto! de Armando Quintero. Trad. Marisa Núñez (OQO 2008)

Kalandraka 1998
(Tras os montes e
Demademora)
OQO 2005

EDICIÓN MOI COIDADA E ATENCIÓN
AO ELEMENTO PARATEXTUAL,
ESPECIALMENTE AS ILUSTRACIÓNS:
“ARTEXTOS”.

ALTERNANCIA DE CONTOS
TRADICIONAIS E CLÁSICOS CON
OUTROS DE AUTORES ACTUAIS.

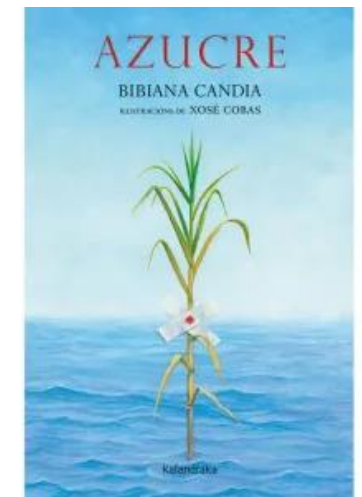
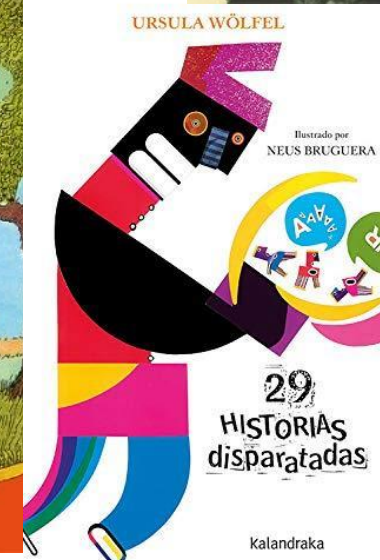
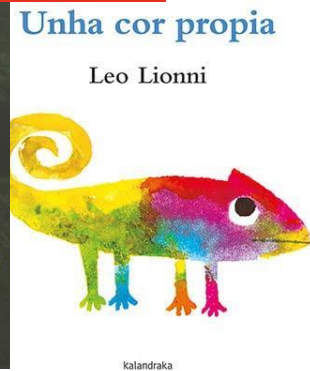
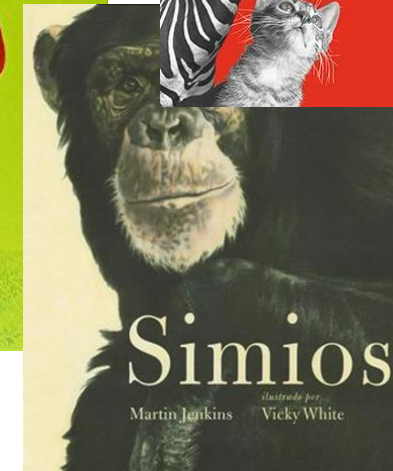
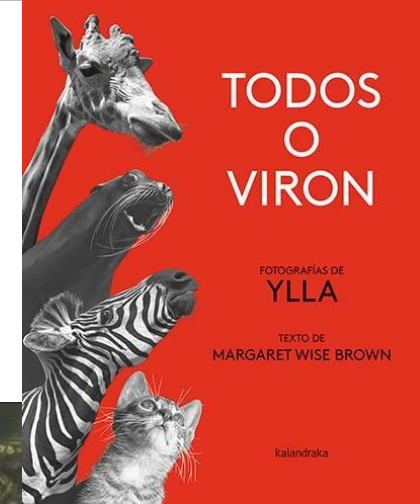
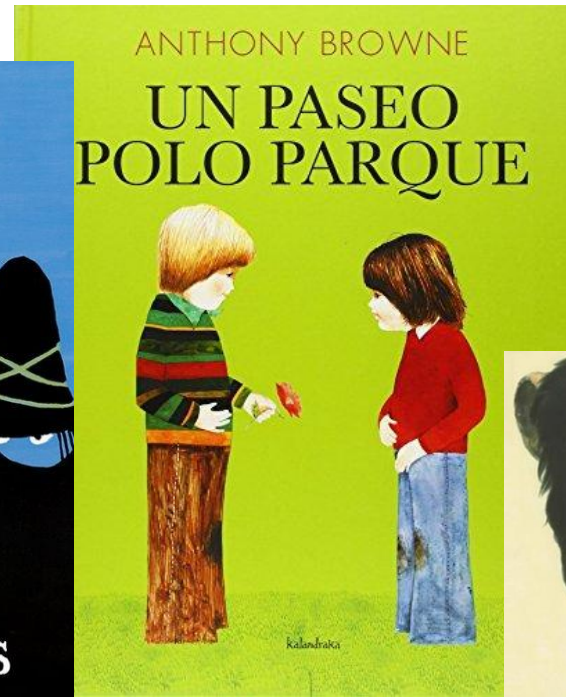
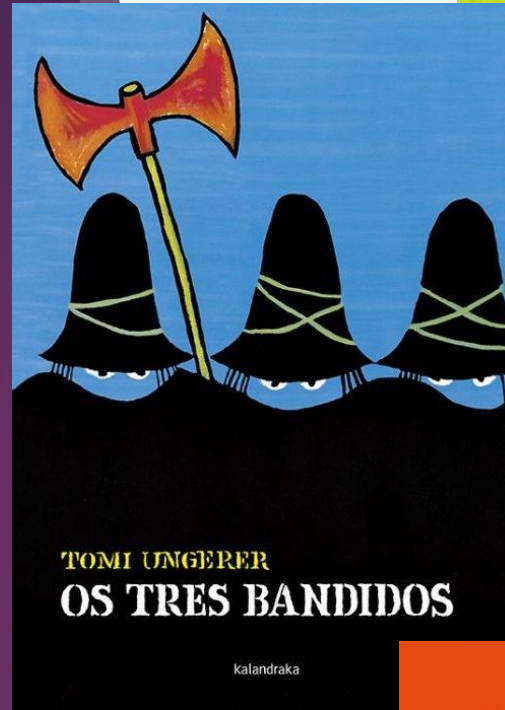
PLATAFORMA PARA A DESCUBERTA DE
NOVOS VALORES, TANTO NA ESCRITA
COMA NA ILUSTRACIÓN.

RECOÑECIMENTO A NIVEL NACIONAL
E INTERNACIONAL.

ESTÍMULO E NOVAS DINÁMICAS DE
EDICIÓN.

Kalandraka

Autorías clásicas contemporáneas como: Anthony Browne, Tim Bowley, Eric Carle,, Janosch, Martin Jenkins, Leo Lionni,, Maurice Sendak, Tomi Ungerer, Ursula Wölfel, Margaret Brown...

Temas e espazos menos visibles (poesía, teatro, narrativa e libro informativo)

Para facer o retrato dun paxaro
de Jacques Prévert. Trad.
Fernando Moreiras (Kalandraka
2011)

A miña familia 3+1=7 de Isha
Bottin. Trad. María Reimóndez.
Alvarellos 2019

A nai sombra de Seán Virgo.
Trad. Martín Veiga. Kalandraka
2021

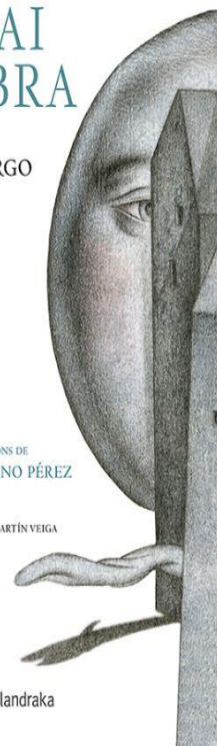
A NAI SOMBRA

SEÁN VIRGO

ILUSTRACIÓNS DE
JAVIER SERRANO PÉREZ

TRADUCIÓN DE MARTÍN VEIGA

kalandraka

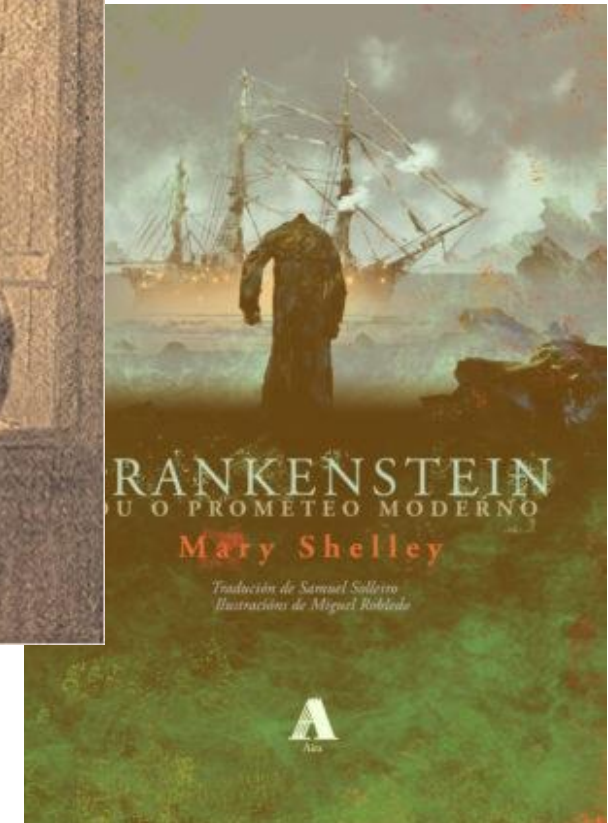
Premios internos vs externos
como plataformas que
visibilizan a produción propia
e allea e favorecen os
intercambios, aínda que
tamén evidencian
desequilibrios

Gala do Libro Galego

Lois Tobío ao libro traducido

2007. Isabel Soto e Xavier Senín
por *A odisea contada aos
nenos* de Rosa Navarro Durán
(Rodeira-Edebé)

2008. 2009 Eva Almazán por
Contos completos de Edgar
Allan Poe (Galaxia)

Premios de TRALIX Fervenzas literarias

Tradución (LIX)

Ano	Obra	Autor/a	Tradución	Editorial
2007				
2008	<i>Un casoiro ben mal amañado</i>	Bali Rai	Ramón Porto Prado e Belén Souto García	Sotelo Blanco
2009	<i>O derradeiro irmán</i>	Natacha Appanah	Emma Lázare	Xerais
2010	<i>Reckless. Carne de pedra</i>	Cornelia Funke	María Xesús Bello	Xerais
2011	<i>Contos por teléfono</i>	Gianni Rodari	Carlos Acevedo	Kalandraka
2012	<i>Lilus Kikus</i>	Elena Poniatowska	Teresa Moure	Trifolium
2013	<i>A evolución de Calpurnia Tate</i>	Jacqueline Kelly	Carlos Acevedo	Kalandraka
2014	<i>Na cociña de noite</i>	Maurice Sendak	Oli	Kalandraka
2015	<i>O papiro do César</i>	Jean-Yves Ferri e Didier Conrad	Isabel Soto e Xavier Senín	Xerais
2016	<i>Unha última carta</i>	Antonis Papatheodoulou	Manuela Rodríguez	Kalandraka
2017	<i>Pippi Mediaslongas</i>	Astrid Lindgren	David Álvarez	Kalandraka
2018	<i>Pippi Mediaslongas. Embarca</i>	Astrid Lindgren	David Álvarez	Kalandraka
2019	<i>A filla de Vercinxetórix</i>	Jean-Yves Ferri e Didier Conrad	Isabel Soto, Xavier Senín e Alejandro Tobar	Xerais

Aire fresco na Tralix

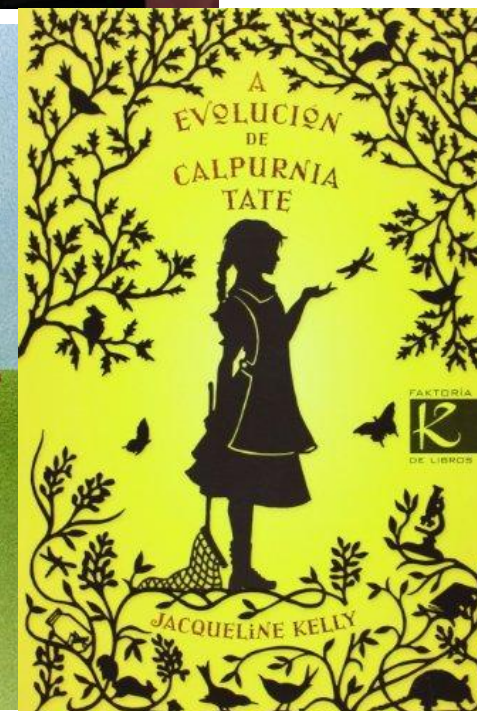
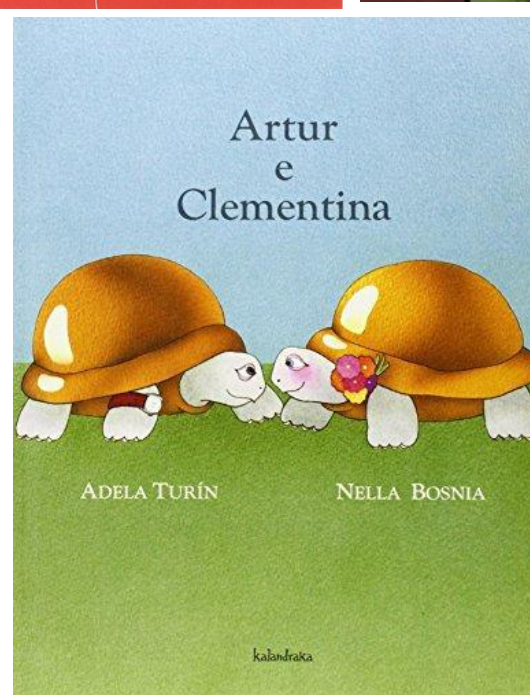
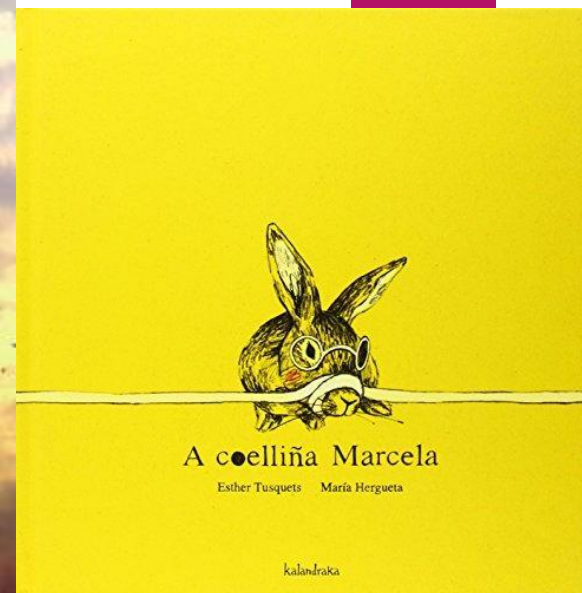
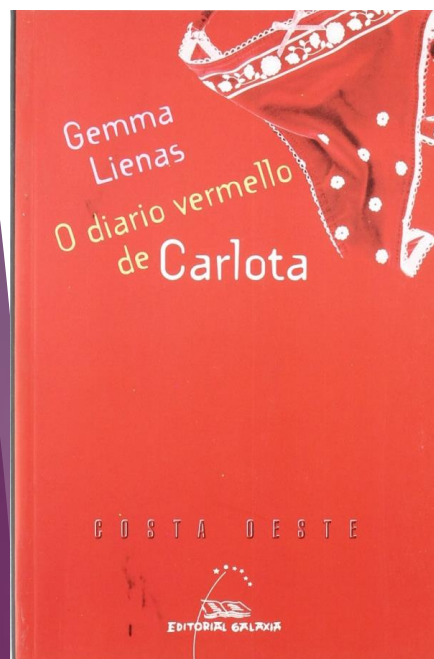
O diario vermello de Carlota de Gemma Lienas. Trad. Silvia Gaspar, (Galaxia 2004)

Poderosa de Sérgio Klein. Trad. Mercedes Pacheco (Xerías 2008)

A coelliña Marcela. Trad. Xosé Ballesteros (Kalandraka 2011)

Artur e Clementina. Trad. Eva Almazán (kalandraka 2012)

A evolución de Calpurnia Trad. Carlos Azevedo (Kalandraka, 2013)

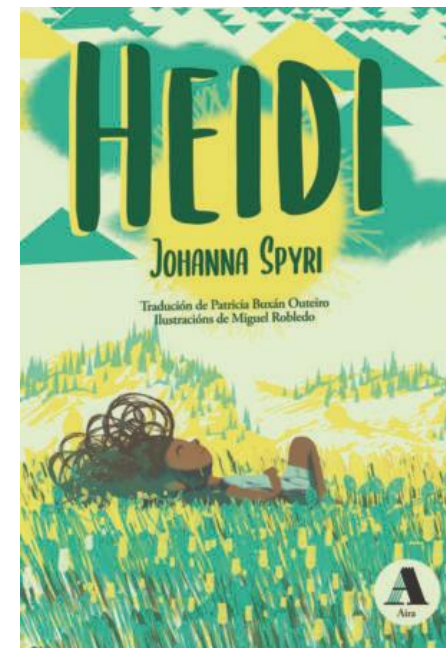
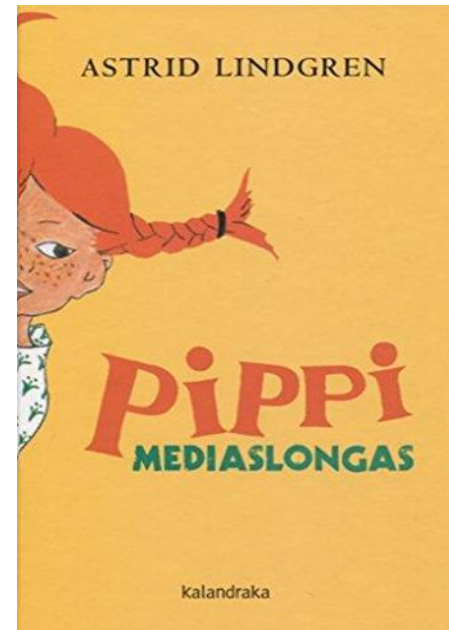

Aire fresco na Tralix

Pippi Mediaslongas de Astrid Lindgren. Trad. de David A. Álvarez (Kalandraka **2017**),

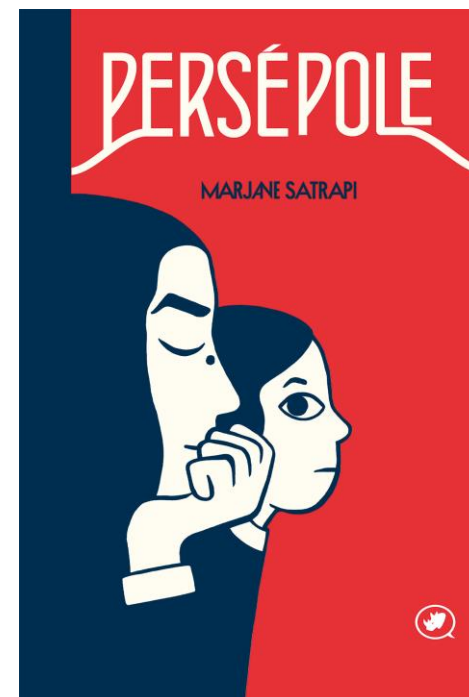
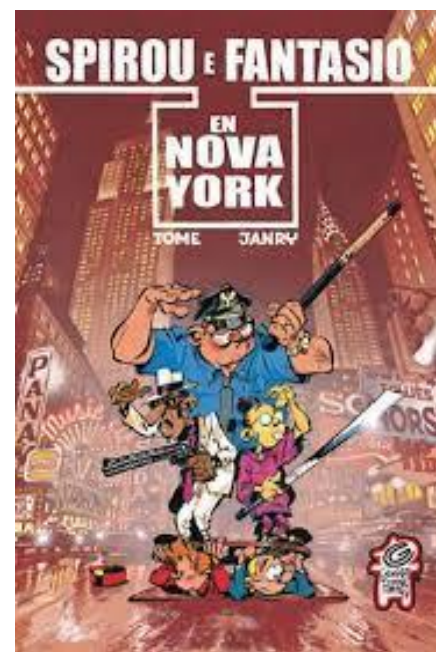
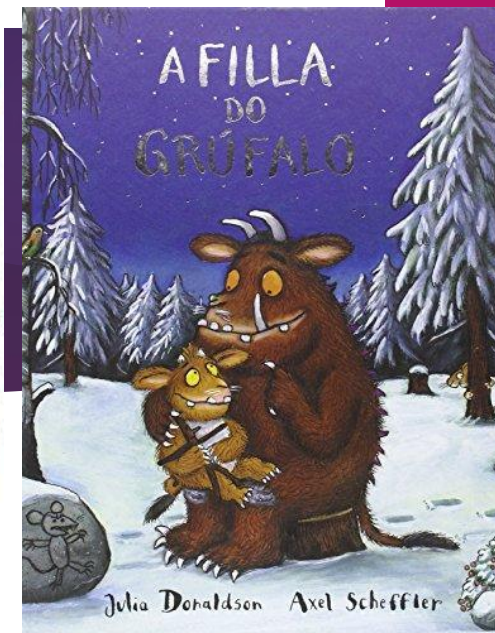
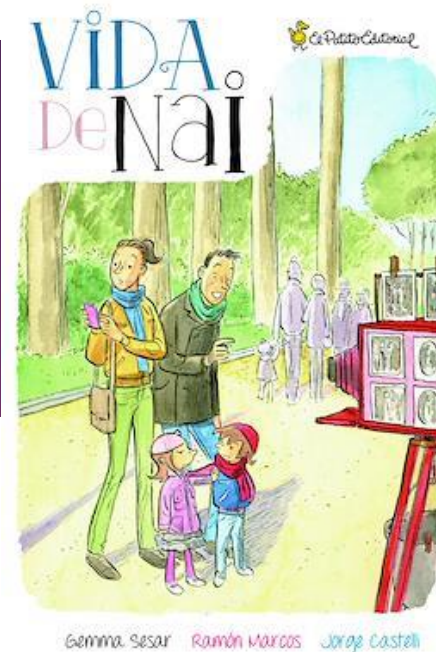
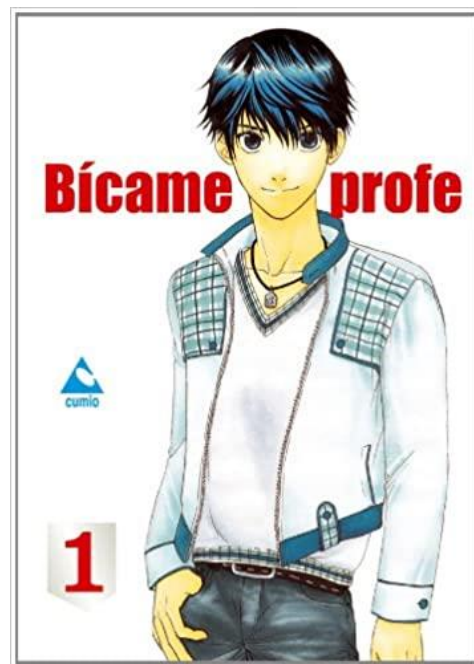
Mociñas de Louisa M. Alcott. Trad. Nora Viéitez (Laiovento **2021**)

Heidi de Johanna Spyri. Trad. Patricia Buxán (Aira **2021**)

Aire fresco na TRALIX

- ▶ *Bícame, profe*, de Kazuma Kodaka. Trad. M^a do Carme Papín (Do Cumio 2008)
- ▶ *A filla do Grúfalo*, de Julia Donaldson e Axel Scheffler. Trad. Piño Sáez e Laura Sáez (Patasdepeixe, 2012)
- ▶ *Persépole*, de Marjane Satrapi. Trad. Eva Carrión del Pozo (Rinoceronte 2012)
- ▶ *Vida de nai*, de Ramón Marcos e Gemma Sesar. Trad. Isabel Soto (El Patito 2013)
- ▶ *Spirou e Fantasio en Nova York* de Janry Tome. Trad. María Otero (Cerditos de Guinea 2010)

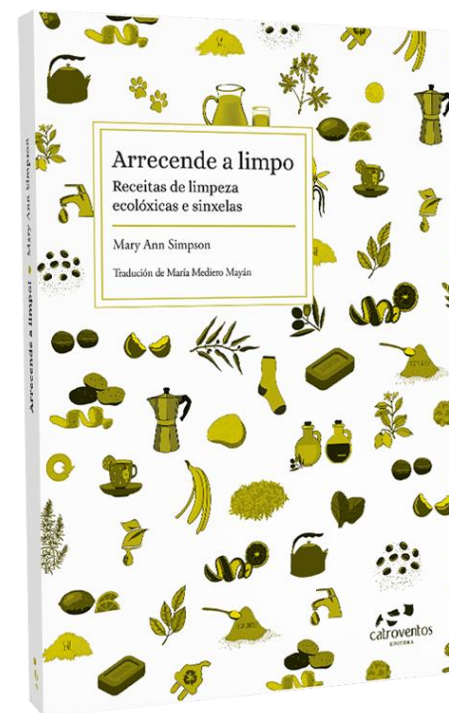
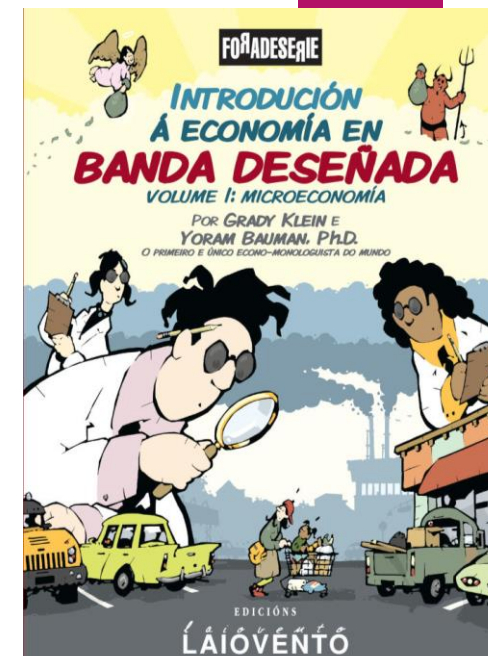
Aire fresco na TRALIX

O espazo de fóra: unha aventura noutra dimensión de Martin Sodomka. Trad. María Reimóndez, Baía, 2020

Introdución á economía en banda deseñada de Grady Klein e Yoram Bauman. Trad. coordinada por Marta García e Eduardo L. Giménez, Laiovento 2021

Arrecende a limpo de Mary Ann Simpson. Trad. María Medieiro. Catroventos 2022

A nota de Pilar Serrano Burgos. Trad. Manuela Rodríguez, Kalandraka 2022

Algunhas conclusións

- ▶ Prioridade á **producción propia**
- ▶ Autorías que traducen autorías por gusto persoal. Falta de autonomía para **escoller** as obras.
- ▶ Contos e **clásicos** adaptados - Clásicos “universais” contemporáneos
- ▶ **Dependencia** do sistema literario ibérico e sobre todo da lingua central. Importación das literaturas próximas eurocentrais occidentais.
- ▶ **Desfase** cronolóxica entre TO e TT.
- ▶ Os **premios** de tradución
- ▶ Ausencia de **apoio público** á tradución (xéneros como a poesía, a lit dramática e o libro informativo)
- ▶ Necesidade de contemplar as traducións nun **plan lector** en relación co canon clásico escolar e coa lectura individual
- ▶ Incorporación de **novas temáticas** que van á par coa produción propia (biografías de mulleres).
- ▶ O ámbito LIX segue a ser reticente a incorporar **obras transgresoras** e esta tendencia está a cambiar na tradución destinada a público adulto
- ▶ As tradutoras profesionais pasan a ser **mediadoras** que tamén inciden na maneira de traducir e **(re)**interpretar os TO.

Algunhas referencias

- ▶ Domínguez Pérez, Mónica (2008). As primeiras traducións de literatura infantil e xuvenil ao galego: normas de tradución, difusión e recepción, *Boletín Galego de Literatura*, nº 39-40 / 1º e 2º semestre. ISSN 02149117
- ▶ _____ (2021) As coedicións de literatura infantil e xuvenil: Reflexo da realidade. *Viceversa* 21: 187-198.
- ▶ Fernández Paz, Agustín (1989): Os libros infantís galegos. Santiago de Compostela: Consellería de Cultura e Deportes da Xunta de Galicia.
- ▶ Neira Cruz, José Antonio (2004), "105 anos de literatura infantil e xuvenil en galego", en *Grial*, nº 161. Vigo: Galaxia, pp. 107-113.
- ▶ Pena Presas Montse (2020). Comportamientos tradutolóxicos, feminismos y literatura infantojuvenil: algunas calas en el ámbito gallego. *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos*, 23(Especial), 251-266. <https://doi.org/10.5209/madr.73611>